

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський державний університет фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму

_____ доц. Холявка В. З.

«_____» _____ 2015 ____ року

Політологія та правознавство

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки «Бакалавр»
6.010203 – здоров'я людини

Програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін ЛДУФК

Протокол від « 31 » серпня _____ 2015 року № 1 _____

Завідувач кафедри _____ (О.А. Полянський)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри гуманітарних дисциплін,
к. політ. наук Скочиляс Л.С.,
викладач кафедри гуманітарних дисциплін,
к. іст. наук Труба Р.І.

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету туризму

Протокол від « _____ » _____ 2015 року № _____

Голова вченої ради факультету туризму _____ В.З. Холявка

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Політологія та правознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 0102 – фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, спеціальності 6.010203 – здоров'я людини.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основна проблематика сучасної політичної науки, зокрема предмет і метод політології, розвиток політики як суспільного явища, історію політичної думки, проблеми функціонування політичного життя, утвердження громадянського суспільства і демократії, функціонування політичної системи та її інститутів, питання політичної свідомості і політичної культури, проблеми світового політичного процесу і міжнародних відносин, напрямки і способи політичного прогнозування, закономірності виникнення розвитку та функціонування держави і права; сутність, типи, форми, функції, структура та механізм дії держави і права, правова система; основні державно-правові поняття, окремі галузі права.

Міждисциплінарні зв'язки: Філософія, соціологія, психологія,

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Політологія
2. Право

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «*Політологія та правознавство*» є формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій політичної науки, оволодіння сучасними методами аналізу особливостей політичних систем за умови різних політичних режимів, формування системи знань з основ права та його провідних галузей

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «*Політологія та правознавство*» є: набуття базових знань з історії політичної думки, теорії політичної науки та прикладної політології: ознайомлення з основними поняттями та категоріями політичної науки, спеціально-науковими теоретичними та прикладними методами пізнання, принципами та механізмами розвитку та функціонування політичної системи, особливостями процесу інституціоналізації політичних відносин в Україні, характеристика форм та механізму функціонування держави, аналіз основних проблем функціонування системи права, формування розуміння правового статусу громадян України, ознайомлення з основними нормативно-правовими актами, що є джерелами основних галузей права України

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- об'єкт, предмет і метод політичної науки взагалі та української зокрема,
- понятійно-категоріальний апарат політичної науки.
- конституційний устрій України;
- основні права та обов'язки закріплені в різних галузях права;
- характер і зміст соціальних процесів, що регулюються правом;

вміти:

- орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристику вченням про політику;
- визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску до суспільно-політичного життя.
- здійснювати правовий аналіз конкретних суспільних відносин;
- застосовувати отримані правові знання в практичній діяльності, роз'яснювати правові ситуації;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати правові знання;
- аналізувати принципи діяльності й структуру органів держави.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться ... год. З них - 76 авд. годин/ 3 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Політологія

Теми та зміст лекційних занять

Тема 1. Політика як соціальне явище. Предмет і метод політології

Основні підходи до визначення суті політики, її об'єкт і суб'єкт. Види політики. Політикоформуючі чинники і джерела. Політологія як наука про політику. Об'єкт і предмет політології. Структура, основні закони та категорії політології. Взаємозв'язок політології з іншими суспільними науками. Провідні соціальні функції політології, її роль у розвитку української держави. Методи політичної науки. Теоретичне і емпіричне у вивченні політики. Вибір методу досліджень при аналізі політичних процесів. Основні завдання розвитку політичної науки в Україні.

Тема 2. Політична влада

Влада як суспільне явище. Соціальне призначення влади, її основні види. Специфіка, властивості та типи політичної влади, проблеми забезпечення її легітимності. Принцип розподілу влад. Історичні форми виконавчої влади. Умови формування, структура та основні характеристики апарату управління. Бюрократія та її сутність. Закони Паркінсона. Номенклатура як породження командно-адміністративної системи управління. Протипаги бюрократизму. Моделі влади у сучасному світі. Президентська, парламентсько-кабінетна та парламентсько-комітетна форми влади. Особливості становлення та розвитку політичної влади в Україні.

Тема 3. Політична система суспільства

Поняття політичної системи, генеза і варіанти її інтерпретації. Основні елементи та функції політичної системи. Типи політичних систем і порівняльний аналіз їх функціонування. Управління політичними системами. Особливості формування та розвитку політичної системи в Україні. Пліуралізм як принцип функціонування політичної системи. Сутність, економічні та соціальні засади політичного пліуралізму, його найважливіші риси. Загальнолюдське та конкретно історичне у пліуралізмі. Нормативно-регулятивний характер пліуралістичної моделі політичного життя. Моноцентричні та поліцентричні різновиди пліуралізму.

Тема 4. Держава в політичній системі суспільства

Історичні умови виникнення держави та її сутність. Основні державоформуючі чинники. Найважливіші риси та атрибути держави. Провідні форми державного устрою. Система органів державної влади та їх класифікація. Інститут глави держави, інститути законодавчої, виконавчої та судової влад, інститут державного контролю. Зовнішні та внутрішні функції держави. Сутність соціальної держави. Проблема етатизації та деетатизації суспільного життя. Становлення самостійної держави в Україні. Громадянське суспільство та правова держава. Принцип верховенства закону у правовій державі. Проблема правової культури. Міжнародні норми захисту прав людини. Становлення правової держави в Україні.

Тема 5. Політичні партії і партійні системи

Суспільні організації: поняття та основні елементи. Формальні та неформальні організації. Групи інтересів та групи тиску. Види та форми об'єднань. Основні функції суспільно-політичних організацій. Суспільні рухи, їх характеристика, класифікація та функції. Соціально-політичні об'єднання і рухи в Україні: соціальна база, політико-правовий стан, ідейна орієнтація та функціонування. Генеза та причини виникнення політичних партій, їх визначення та індикатори. Класифікація, внутрішня будова, маніфестні та латентні функції політичних партій. Фінансування і діяльність політичних партій. Поняття партійної системи. Критична оцінка політичних партій. Формування багатопартійної системи в Україні.

Тема 6. Політична еліта і політичне лідерство

Сутність категорій «еліта» та «лідер». Еволюція основних поглядів на еліту. Конфуцій, Платон, Арістотель, Макіавелі, Гегель, Вебер. Основоположники сучасної теорії елітаризму: Моска, Парето, Міхельс. Типи та природа еліт. Закон циркуляції еліт. Правлячий клас та залізний закон олігархії. Функції еліти у суспільстві. Політична еліта, її різновиди: правляча та контреліта (опозиція), закрита і відкрита, консолідована і фрагментована. Лідерство, типологія лідерства за Максом Вебером:

харизматичне, тардиційне, раціонально-легальне. Роль лідера у політико-історичному процесі. Лідер-менеджер і лідер-вождь. Сучасні концепції лідерства. Лідерство і бюрократія: талант і навички.

Тема 7. Політична свідомість і політична культура

Сутність політичної свідомості, її теоретичний та емпіричний рівні. Масова свідомість і її роль у політичному житті. Політична рефлексія і самосвідомість. Стереотипи і настрої у політиці. Політична ментальність. Деформація політичної свідомості в умовах тоталітаризму. Основні поняття та види політичної ідеології. Наслідки тотальної ідеологізації суспільного життя. Зміст та межі деідеологізації в політиці. Поняття, структура та типи політичної культури, її функції та прояви у різних сферах суспільного життя. Мораль і політика. Етика політичних стосунків та відносин.

Тема 8. Вибори та виборчі системи

Сутність виборів, їх типи та характеристика. Функція виборів в демократичному суспільстві. Вибори і суспільна стабільність. Організація та проведення виборів. Передвиборча кампанія. Принцип загального та рівного виборчого права і таємного голосування як умова реалізації демократії. Основні виборчі системи. Мажоритарна система абсолютної та відносної більшості. Конкретно-історичні особливості мажоритарної системи. Пропорційна система. Виборчий метр або квота. Вплив виборчої системи на партійну систему суспільства. Референдум як пряме, безпосереднє звернення до виборців. Абсентизм та його причини.

ТЕМИ ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Політика як соціальне явище. Предмет і методи політології

1. Політика як суспільне явище і її взаємодія з іншими сферами.
2. Політологія як наука і її взаємодія з іншими науками.
3. Методи, функції та завдання політичної науки.

Тема 2. Еволюція світової політичної думки.

1. Зародження політичної думки в країнах Стародавнього Сходу. Політико-філософські школи стародавнього Китаю.
2. Політичні доктрини античності. Сократ. Платон. Арістотель. Цицерон
3. Розвиток політичної думки у Середньовіччі.
4. Політичні ідеї доби Відродження.
5. Теорії природних прав і суспільного договору в період Нового Часу та Просвітництва (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Т. Гобі, Дж.Локк, Ш.-Л.Монтеск'є, Ж.-Ж.Руссо).
6. Політична думка періоду німецької класичної філософії
7. Сучасні політологічні концепції

Тема 3. Становлення і розвиток політичної думки в Україні (IX – XX ст.)

1. Політична думка Київської Русі.
2. Політична думка в Україні за литовсько-польської доби.
3. Політико-правові документи козацько-гетьманської держави.
4. Народно-демократичні ідеї мислителів XIX – XX ст. Український лібералізм.
5. Консерватизм та націоналізм у політичних ідеях в Україні кінця XIX – XX ст.
6. Національно-державницький напрям та націонал-комунізм в українській політичній думці.

Тема 4. Політична влада

1. Влада: види та основні концепції влади.
2. Ознаки, ресурси влади та механізми здійснення влади.
3. Сутність політичної влади, її структура і функції.
4. Проблема розподілу влад і поняття легітимності політичної влади.

Тема 5. Політична система суспільства

1. Сутність та структура політичної системи.
2. Функції політичних систем.
3. Типологія політичних систем.
4. Основні напрями, особливості та проблеми розвитку політичної системи України.

Тема 6. Держава в політичній системі суспільства

1. Походження держави, її сутність.

2. Ознаки і функції держави.
3. Форми державного правління та державного устрою.
4. Вищі органи сучасної держави і поділ державної влади.

Тема 7. Політичні режими

1. Сутність поняття „політичний режим та типологія політичних режимів.
2. Порівняльна характеристика авторитарного і тоталітарного політичних режимів.
3. Демократія як тип політичного режиму.
4. Особливості перехідних політичних режимів.

Тема 8. Політичні партії і партійні системи

1. Поняття політичної партії, її виникнення, етапи розвитку.
2. Типологія та функції політичних партій.
3. Основні сучасні партійні системи.

Тема 9. Політичний процес і рішення

1. Поняття «політичний процес». Структура, характер політичного процесу. Типологія політичних процесів.
2. Людина як суб'єкт і об'єкт політичного процесу.
3. Політична участь і політична діяльність. Класифікація типів людей щодо участі в політиці.
4. Політична сфера суспільства. Політичне життя, його типи.

Тема 10. Політична еліта і політичне лідерство

1. Сутність, типологія і функції політичної еліти.
2. Теорії еліт Г. Моски, В. Парето, Р. Міхельса.
3. Сучасна політична еліта України, її відмінні риси та особливості формування.
4. Суть та роль політичного лідерства в суспільстві. Типи лідерства.

Тема 11. Політична свідомість, культура та ідеологія

1. Політична свідомість: поняття, структура, типи і функції. Політична культура: поняття, зміст і функції.
2. Типологія політичної культури.
3. Політична ідеологія.
4. Політична свідомість та політична культура сучасного українського суспільства.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Еволюція світової політичної думки.

1. Назвіть основні причини появи перших міфологічних тлумачень влади і держави.
2. Спів ставте ідеї філософських шкіл стародавнього Китаю із сучасними політичними доктринами.
3. Проаналізуйте політичну думку у Стародавній Індії та Єгипті.
4. Складіть схему: вчення Аристотеля про «правильні» і «неправильні» форми держави і дайте характеристику кожної з них.
5. Опишіть соціально-політичну доктрину католицької церкви у період середньовіччя.
6. Опишіть особливості розвитку політичних ідей у США у 18-19 ст.
7. Проаналізуйте сутність політичних поглядів на державу у Фіхте та Гегеля.

Література:

1. Аристотель. Политика. Соч. в 4-х т. Т. 4. Кн. 4-6. – М., 1983.
2. Бергер А.К. Политическая мысль древнегреческой демократии. – М., 1966.
3. Доватур А.И. Политика и полития Аристотеля. – М., 1965.
4. Мадісон В.В. та ін. Історія розвитку політичної думки. Курс лекцій: Навч. посібник. – К., 1996. – С. 5-18.
5. Нерсесянц В.С. Политические учения древней Греции. – М., 1979.
6. Основи політології: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995. – С. 25-40.
7. Політологія у запитаннях і відповідях: Навч. посіб. / За заг. ред. К.М. Лемківського. – К., 2003. – С. 15-17.
8. Політологія. Підручник / За заг. ред. проф. Кремень В.Г., проф. Горлача М.І. – Харків, 2001. – С. 27-37.

9. Семененко И.И. Афоризмы Конфуция. – М., 1987.
10. Утченко С.Л. Политические учения Древнего Рима: III-I вв. до н.э. – М., 1977.
11. Швидак О.М. Політологія. Практикум: Навч. посібник. – К., 2001. – С. 24-35.
12. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К., 2002. – С. 33-44.

Тема 2. Становлення і розвиток політичної думки в Україні (IX – XX ст.)

1. Розкрийте зміст розвитку політичної думки в Україні у діаспорі.
2. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку політичної науки в Україні

Література:

1. Основи політології / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995. – С. 42-74.
2. Політологія у запитаннях і відповідях. – К., 2003. – С. 7-15.
3. Політологія. Підручник / За заг. ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. – К., 2001. – С. 39-56.
4. Політологія. Підручник / За заг. ред. проф. Кремень В.Г., проф. Горлача М.І. – Харків, 2001. – С. 91-124.
5. Потульницький В.А. Теорія української політології. Курс лекцій. – К., 1993. – С. 56-72.
6. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький: Соціально-політичний портрет. – К., 1993. – С. 151-200.
7. Швидак О.М. Політологія. Практикум. – К., 2001. – С. 58-97.
8. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної думки): Підручник. – К., 2002. – С. 93-145.

Тема 3. Політичні режими

1. Перелічіть фактори та передумови, які впливають на тип політичного режиму.
2. Порівняйте сталінізм і фашизм як різновиди тоталітаризму.
3. Проаналізуйте різновиди демократичних політичних режимів.

Література:

1. Декларація про державний суверенітет України. – К, 1991.
2. Каменская Г.В., Радионов А.Н. Политические системы современности: Учеб. пособие. – М., 1994.
3. Конституція України. – К, 1996.
4. Кремень В.Г., Табачник Д.В., Ткаченко В.М. Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду). – К, 1996. – Розд. VII, VIII.
5. Кучма Л.Д. Україна – не Росія. – К., 2003.
6. Марченко М.Н. Очерки теории политической системы современного буржуазного общества. – М., 1985.
7. Основи політології: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995. – С. 126-137.
8. Основы теории политической системы / Г.Н. Манков, М.Н. Марченко, В.В. Мшвернадзе и др.; Отв. ред. Ю.А. Тихомиров, В.Е. Чиркин. – М., 1985.
9. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Редкол. Ф.М. Рудич (голова) та ін. – К, 1998. – С. 7-49.
10. Політологія / За ред. О.І. Семківа. – 2-ге вид. – Львів, 1994. – С. 253-26.
11. Політологія. Посібник для студентів вузів / За ред. О.В. Бабкіної, В.Л. Горбатенка. – К, 1998. – С. 146-155.
12. Політологія: Підручник / За заг. ред. І.С. Дзюбка, К.М. Левківського. – К., 1998. – С. 51-61.
13. Політологія: Підручник / За заг. ред. проф. Кремень В.Г., проф. Горлача М.І. – Харків: Друкарський центр „Єдиноріг”, 2001. – С. 155-188.
14. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада плюс. 2004
15. Швидак О.М. Політологія. Практикум: Навч. посібник. – К., 2001. – С. 98-103.
16. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – С. 220-244.

Тема 1. Політичний процес

1. Складіть таблицю «Типологія політичних процесів» за ознаками поділу.

2. Складіть схему: класифікація типів людей щодо участі в політиці за М. Вебером, Дж. Алмондом, А. Боднаром.

Література:

1. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2001. – С. 153-158.
2. Гальчинський А. Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі? – К., 1996.
3. Горбатенко В. Стратегія модернізації суспільства. Україна і світ на зламі тисячоліть. – К., 1999.
4. Кресіна І.О. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси (етнополітологічний аналіз). – К., 1998.
5. Основи політології: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995. – С. 137-152, 228-231.
6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Редкол. Ф.М. Рудич (голова) та ін. – К, 1998. – Розд. 3.
7. Політичні структури та процеси в сучасній Україні / За ред. Ф.М. Рудича. – К., 1995.
8. Політологія: наука про політику. За заг. ред. Кремень В.І., Горлача М.І. – Київ-Харків, 2001. – С. 189-215, 217-232.
9. Політологія: Посібник для студентів вузів / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. – К., 1998. – С. 105-116.
10. Салмін А.М. Політичний процес і демократія // Поліс. – 1993. – № 3.
11. Шаповал Ю.І. У ці трагічні роки: Сталінізм на Україні. – К., 1990.
12. Швидак О.М. Політологія. Практикум: Навч. посібник. – К., 2001. – С. 119-126, 142-148.
13. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – С. 171-197.
14. Шморгун О. Чим авторитарна влада відрізняється від диктаторської // Політ., читання. – 1994. – № 1.

Тема 2. Основні сучасні ідейно-політичні доктрини

1. З'ясуйте причини появи доктрин. Які чинники впливають на формування певної доктрини в межах конкретної країни?
2. Що нового з'явилося в ідеологічній політиці світу з появою неоконсерватизму та неолібералізму?
3. Поясніть трансформації ідеологічних доктрин у разі їх перетворення на партійні або державні.

Література:

1. Волков О. М. Політична ідеологія: ретроспективний аналіз та принципи функціонування в сучасній Україні. – К., 1998.
2. Воронкова В. Консерватизм // Політологічні читання. – 1992. - №2.
3. Воронкова В. Лібералізм // Політологічні читання. – 1992. - №2
4. Гарбузов В. Н. Консерватизм: поняття и типология. (Историографический обзор) // Политические исследования. – 1995. - №4.
5. Мигул І. Політичні ідеології: порівняльний аналіз. – К.: Українська перспектива, 1997.
6. Основи політичної науки. Курс лекцій / За ред. Б. Кухти. Частина 2. – Львів, 1997.
7. Плахотнюк С. С. Основи політичної доктрини сучасності: Навч. посіб. – Вінниця, 2003.
8. Політологія / За ред. О. І. Семківа. – Львів, 1994.
9. Політологія: У 2-х книгах / За ред. Колодій А. – К, 2003.
10. Політологія: історія та методологія / За ред. Ф. М. Кирилюка. – К., 2000.
11. Політологія / За ред. Бабкіної О. В., Горбатенко В. П. – 2-е вид, перероб. і доп. – К., 2001.
12. Холод В. В. Лекції з політології: Навч. посіб. – К., 2003.
13. Шапиро И. Введение в типологию либерализма // Политические исследования. – 1994. - №3.

Тема 3. Світова політика і міжнародні відносини

1. Складіть схему: традиційне мислення і нове політичне мислення.
2. Що таке дипломатія, її завдання.
3. Назвіть головні принципи сучасної міжнародної політики.
4. Які основні компоненти включають національні інтереси України?

Література:

1. Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990.
2. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією // Урядовий кур'єр. – 1997. – 3 червня.
3. Кириченко В. Національні інтереси: баланс компромісів, синтез доцільності // Віче. – 1992. – № 6.
4. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні відносини ХХ століття. – К., 1999.
5. Лещенко Л. Національні інтереси України та її зовнішньополітична стратегія // Політика і час. – 1993. – № 7.
6. Литвин В.М. Політична арена України. Дійові особи та виконавці. – К., 1994.
7. Маркусь В. Атрибут самостійної держави. Зовнішня політика сучасної України // Політика і час. – 1993. – № 2.
8. Основи політології / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995. – С. 271-296.
9. Політологія: наука про політику / Заг. ред. проф. Кремень В.Г. проф. Горлача М.І. – Київ-Харків, 2001.
10. Про основні напрямки зовнішньої політики України // Політика і час. – 1993. – № 7.
11. Решетняк Б.К., Глобальні проблеми сучасності і шляхи їх вирішення. – К., 1988.
12. Швидак О.М. Політологія. Практикум: Навч. посібник. – К., 2001. – С. 163-169.
13. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник – К: Либідь, 2002. – С. 502-539.
14. Удовенко Г.К. Дипломатія України: прагматизм і збалансованість // Урядовий кур'єр. – 1996. – 10 серпня.
15. Україна на міжнародній арені: Зб. документів і матеріалів 1986 – 1990 рр. – К., 1993.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ЗА 1-М МОДУЛЕМ: ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ, РЕФЕРАТ (+ЗАХИСТ), ПІДСУМКОВЕ ТЕСТУВАННЯ.

Види контролю за 1-м модулем

1. Опитування (відповідь чи доповнення) – 0–5 б.
2. Реферат (=захист) – 0-5 (+3) б.
3. Підсумкове тестування – 0-10 б.

Максимальна сума балів за модуль 50.

Мінімальна сума балів за модуль 18 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАВО

ТЕМИ ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Основи теорії держави

Основні теорії походження держави. Поняття та ознаки держави. Форма держави, класифікація держав за їх формою. Функції держави. Поняття та ознаки правової, соціальної та демократичної держави.

Тема 2. Основи теорії права

Поняття та ознаки права. Право – особливий вид соціальних норм. Єдність та відмінність права і моралі. Поняття норми права та її структура. Джерела права, закони та підзаконні акти. Система права, галузі та правові інститути. Поняття та структура правовідносин. Юридичні факти.

Тема 3. Поняття система та джерела конституційного права України. Основні характеристики Конституції України

Поняття, предмет, метод конституційного права. Джерела конституційного права України. Принципи конституційного права України. Конституція України: поняття, функції, юридичні властивості. Класифікація конституцій.

Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина в Україні

Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. Громадянські та політичні права і свободи громадян України. Економічні, соціальні і культурні права і свободи людини та громадянина. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Конституційні гарантії прав людини та правосуддя.

Тема 5. Конституційно-правові основи організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні

Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади. Конституційний склад і структура Верховної Ради. Функції і повноваження ВР. Основні форми діяльності ВР. Поняття статусу народного депутата. Загальна характеристика інституту президентства. Порядок обрання Президента, його функції і повноваження. Кабінет Міністрів України - вищий орган у системі виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Поняття виконавчої влади і система її органів. Склад, основні функції і повноваження Кабінету Міністрів. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.

Тема 6. Основи цивільного права України

Поняття та джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства. Поняття цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та дієздатність. Види юридичних осіб. Інститут права власності. Спадкове право як інститут цивільного права. Цивільно-правова відповідальність. Характеристика окремих видів цивільно-правових договорів.

Тема 7. Основи трудового права України

Поняття трудового права та його джерела. Структура кодексу законів про працю України. Колективний і трудовий договори. Порядок прийняття на роботу. Робочий час та час відпочинку. Підстави розірвання трудового договору. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні трудові спори.

Тема 8. Основні поняття адміністративного права України

Джерела адміністративного права України. Поняття державного управління. Поняття адміністративного правопорушення. Адміністративні стягнення: поняття та види. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

Тема 9. Основи кримінального права України.

Основні поняття і система кримінального права України. Функції і принципи кримінального права. Характеристика Кримінального кодексу України. Структура кримінального-правової норми. Кримінальна відповідальність та її підстави. Поняття кримінальної відповідальності. Поняття злочину та його ознаки. Поняття складу злочину. Ознаки складу злочину. Поняття кваліфікації злочинів. Стадії злочину. Співучасть у злочині. Види співучасників. Види злочинних груп. особливість кримінальної відповідальності при співучасті. Добровільна відмова від вчинення злочину. Особливість кримінальної відповідальності при добровільній відмові від вчинення злочину. Кримінальне покарання. Поняття та ознака. Система кримінальних покарань. Особливості кримінальної відповідальності й покарання неповнолітніх. Вік кримінальної відповідальності та злочини, за які встановлена кримінальна відповідальність неповнолітніх.

ТЕМИ ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Основи теорії держави

1. Основні теорії походження держави і права.
2. Поняття та ознаки держави.
3. Поняття функцій держав.
4. Класифікація держав за їх формою.
5. Поняття громадянського суспільства, правової та соціальної держави.

Тема 2. Основи теорії права

1. Поняття та ознаки права.
2. Поняття норми права та її структура.
3. Джерела права: поняття та види.
4. Система права.
5. Поняття та структура правовідносин. Юридичні факти.

Тема 3. Поняття система та джерела конституційного права України

1. Конституційне право – провідна галузь національного права України.
2. Історичні передумови розвитку конституційного права України.
3. Джерела конституційного права України.
4. Система конституційного права України.
5. Поняття та властивості Конституції України.

Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина в Україні.

1. Поняття конституційно-правового статусу людини та громадянина в Україні.
2. Особисті (громадянські) та політичні права і свободи.
3. Економічні соціальні та культурні права і свободи.
4. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.
5. Конституційні гарантії прав та свобод особи в Україні.

Тема 5. Конституційно правові основи організації державної влади та місцевого самоврядування в Україні

1. Верховна рада України – єдиний орган законодавчої влади: склад, структура, функції та повноваження.
2. Загальна характеристика інституту президентства в Україні.
3. Кабінет міністрів України – вищий орган в системі виконавчої влади.
4. Центральні та місцеві органи виконавчої влади в Україні.
5. Поняття та система місцевого самоврядування в Україні.
6. Правосуддя в Україні поняття і засади.

Тема 6. Основи цивільного права України

1. Поняття та джерела цивільного права.
2. Загальна характеристика цивільного законодавства України.

3. Поняття цивільно-правових відносин. Цивільна правоздатність та дієздатність.
4. Інститут право-власності в Україні.
5. Зобов'язальне право.
6. Поняття і загальна характеристика спадкового права.
7. Вимоги до заповіту.
8. Особливості спадкування за законом. Порядок прийняття спадщини.

Тема 7. Основи трудового права України

1. Поняття та джерела трудового права України.
2. Система трудового права України.
3. Поняття, сторони, зміст і види трудового договору. Порядок прийняття на роботу.
4. Умова трудового договору про випробування під час прийняття на роботу
5. Підстави розірвання трудового договору.
6. Поняття робочого часу та його види.
7. Поняття та види часу відпочинку.
8. Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Тема 8. Основні поняття адміністративного права України

1. Поняття, предмет та джерела адміністративного права України.
2. Поняття та види державного управління.
3. Правовий статус державних службовців.
4. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки та види.
5. Поняття і види адміністративної відповідальності.
6. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 9. Основи кримінального права України

1. Поняття джерела та завдання кримінального права України.
2. Система кримінального права України.
3. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину.
4. Кримінальне покарання та його види.
5. Обставини, що виключають злочинність діяння.
6. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують покарання
7. Поняття неосудності
8. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.
9. Особливості відповідальності за посягання на окремі об'єкти: державу, особу, власність, громадський порядок тощо.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Основи теорії держави і права

- ✓ Співвідношення норм права з іншими соціальними нормами.
- ✓ Сутність, зміст та основні функції права.
- ✓ Система права і система законодавства: співвідношення і взаємозв'язок.
- ✓ Норми права: поняття, структура, види.
- ✓ Склад і зміст правовідносин.

Література

1. Пилипчатіна Л. Правознавство : фундаментальні поняття та положення, словник термінів / Л.М. Пилипчатіна ; [відповідальний редактор О.В. Соколова]. – Харків, 2013. – 223 с.
2. Поліщук М. Правознавство : навч. посіб. для студентів неюрид. спеціальностей вищих навчальних закладів / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. - Харків : Право, 2014. - 106, [1] с.
3. Рабинович П. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник / П.М. Рабинович. - Львів : Край, 2008. - 221 с.
4. Теорія держави і права : підруч. / за ред. О.В. Петришина ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2014. – 366, [1] с.

Тема 2. Основи цивільного права України

- ✓ Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин.
- ✓ Підстави і види цивільно-правової відповідальності.
- ✓ Право власності в Україні та її форми.
- ✓ Підстави виникнення та припинення зобов'язань.
- ✓ Види цивільно-правових договорів.
- ✓ Спадкування за законом і за заповітом.

Література

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – ст. 356 (з наступними змінами).
2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / За ред. В.М. Коссака. – К: Істина, 2008. – 992 с.
3. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
4. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: у 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.
5. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького – Х. : Право. – 2011. – Т. 2. – 816 с.

Тема 3. Основи трудового права України

- ✓ Суб'єкти трудового права України.
- ✓ Колективний договір та колективна угода.
- ✓ Поняття, сторони, зміст і види трудового договору.
- ✓ Порядок прийняття на роботу. Підстави розірвання трудового договору.
- ✓ Особливості праці жінок та молоді

Література

1. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – ст. 4 (з наступними змінами).
2. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 361 (з наступними змінами).
3. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. №108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – ст. 121 (з наступними змінами).
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (з наступними змінами) // zakon.rada.gov.ua.
5. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
6. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. — 544 с.

Тема 4. Основи адміністративного права України

- ✓ Поняття адміністративного права України.
- ✓ Система і джерела адміністративного права України.
- ✓ Поняття, сутність, принципи і функції державного управління.
- ✓ Адміністративно-правові норми.
- ✓ Адміністративно-правові відносини.
- ✓ Суб'єкти адміністративного права та адміністративних правовідносин.
- ✓ Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

Література

1. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 07 жовтня 2010 р. № 2591-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №. 9. – ст. 58 (з наступними змінами).
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – ст. 190 (з наступними змінами).
3. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – ст. 385.

4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – ст. 446 (з наступними змінами).
5. Адміністративне право : альбом схем : навчальний посібник / [укладачі : Ю.П. Битяк ... [та ін.]. - Харків : Право, 2014. – 151 с.
6. Адміністративне право України : словник термінів : [навч.посіб. для студ. вищих навч. закладів] / [Д.Є. Андреева ... [та ін.]. – Київ : Ін Юре, 2014. – 519 с.
7. Бурбика М. Адміністративне право : навч.посіб. / М.М. Бурбика [та ін.]. – Суми, 2015. – 357 с.
8. Дараганова Н. Адміністративне право України : навчальний посібник / Н.В. Дараганова. - Київ : ВНЗ «Національна академія управління», 2013. – 271 с.
9. Загуменник В. Адміністративне право України : збірник основних питань та відповідей в окремих сферах державного управління : (особлива частина) : навч.посіб./ В.І. Загуменник, В.В. Проценко. – Бендери ; Київ : Поліграфіст, 2013. – 411 с.

Тема 5. Основи кримінального права України

- ✓ Поняття, ознаки та склад злочину.
- ✓ Поняття матеріальних і формальних складів злочину.
- ✓ Кримінальна відповідальність та її підстави.
- ✓ Поняття, ознаки та види кримінального покарання.
- ✓ Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
- ✓ Підстави звільнення від кримінальної відповідальності.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – ст. 131 (з наступними змінами).
2. Кримінальне право України : загальна частина : навч. посіб. / [В.М. Трубников ... [та ін.] ; за загальною редакцією В.М. Трубникові. – Харків, 2015. - 442, [1] с.
3. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навчальний посібник / [О.М. Литвинов ... [та ін.] ; Міністерство внутрішніх справ України, Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків : НікаНова, 2015. - 400 с.
4. Єремій Г. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності : монографія / Г.О. Єремій, П.В. Хряпінський. - Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. - 174 с.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ЗА 2-М МОДУЛЕМ: ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ, МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА.

Види контролю за 2 модулем

1. Опитування (відповідь чи доповнення) – 0–3 б.
2. Тестування – 0–3 б.
3. Письмова робота – 0–3 б.
4. Реферат – 0–5 б.
5. Підсумкова контрольна робота – 0–15 б.

Максимальна сума балів за модуль 50.

Мінімальна сума балів за модуль 18 б.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абетка етнополітолога. – К., 1996
2. Авторханов А. Технология власти. – М., 1991
3. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. – К., 1996
4. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. – К., 1991
5. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. – М., 1993
6. Базовкін Т., Кремень В. Партії і громадські об'єднання України. – К., 1994
7. Бандурка А.М., Друзь В.А. Конфліктологія. – Харьков, 1997
8. Бебик В.М. Основи теоретичної та практичної політології. – К., 1994
9. Бебик В.М., Головатий М.Ф., Ребкало В.А. Політична культура сучасної молоді. – К., 1996
10. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна. – К., 2000
11. Білоус А.О. Політичні об'єднання України. – К., 1993
12. Блондель Ж. Политическое лидерство. Путь к всеобъемлющему анализу. – М., 1992
13. Бодуен Ж. Вступ до політології. – К., 1995
14. Боннар А. Греческая цивилизация. – М., 1992. –Т. 1-3
15. Бурдье П. Социология политики. – М., 1993
16. Вебер М. Политика как призвание и как профессия // Избр. произв. – М., 1990
17. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє: До ефективних суспільств. – К., 1990
18. Гаджиев К.С. Политическая наука. – М., 1995
19. Гаєвський Б. Українська політологія. – К., 1994
20. Гальчинський А. Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі ? – К., 1996
21. Гарань О.В. Убити дракона: З історії Руху та нових партій України. – К., 1993
22. Гелей С., Рутар С. Основи політології. – Львів, 1996; 2000
23. Гринів О.І. Україна і Росія: Партнерство чи протистояння ? (Етнополітологічний аналіз). – Львів, 1997
24. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К., 1991
25. Грушевський М.С. На порозі нової України. Гадки і мрії. – К., 1991
26. Гузар І. Україна в орбіті європейської мислі. – Торонто: Львів, 1995
27. Дві концепції української політичної думки: Вячеслав Липинський – Дмитро Донцов. – Нью-Йорк, 1990
28. Денисенко В.М. Раціоналізм та ірраціоналізм в історії політичної думки Нового часу європейської історії. – Львів, 1996
29. Денкэн Ж.М. Политическая наука. – М., 1993
30. Джилас М. Лицо тоталитаризма. – М., 1992
31. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К., 1991
32. Драгоманов М.П. Вибране. – К., 1991
33. Енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996
34. Етнонаціональний розвиток України: терміни, визначення, персоналії. – К., 1993
35. Желев Ж. Фашизм. Тоталитарное государство. – М., 1991
36. Зіллер Жак. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз. – К., 1996
37. Історія держави і права України: Курс лекцій/ За ред. В.Г.Гончаренка. – К., 1996
38. Історія розвитку політичної думки. – К., 1996
39. Каменская Г.В., Радионов А.Н. Политические системы современности. – М., 1994
40. Коментар до Конституції України. – К., 1996
41. Конституція України. – К., 1996
42. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. – К., 1995
43. Короткий політологічний словник. Біографічна частина. – Львів, 1994
44. Кравчук Л. Є така держава – Україна. – К., 1992
45. Кресіна І.О., Кресін О.В. Гетьман Пилип Орлик та його Конституція. – К., 1993
46. Кульчицький С.В., Настюк М.І., Тищик Б.Й. З історії української державності. – Львів, 1992
47. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки. – К., 1994
48. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки. – Львів, 1991
49. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. – Львів, 1996
50. Лисяк-Рудницький. Історичні есе: У 2-х т. – К., 1994

51. Литвин В.М. Політична арена України. Дійові особи та виконавці. – К., 1994
52. Лебон Г. Психология народов и масс. – СПб, 1995
53. Луканов Ю.В. Третій президент. Політичний портрет Леоніда Кучми. – К., 1996
54. Макиавелли Н. Государь. – М., 1990
55. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів, 1995
56. Маркузе Г. Одномерный человек. – М, 1993
57. Миллс Р. Властвующая элита. – М., 1978
58. Міхновський М. Самостійна Україна. – К., Львів, 1991
59. Мороз В.Я. Націоналізм ХХІ століття. – Львів, 1997
60. Нариси з історії українського національного руху. – К., 1994
61. Невичерпність демократії. – К., 1994
62. Ницше Ф. Сочинения: В 2-х т. – М., 1992
63. Оруэл Дж. «1994» и эссе разных лет. – М., 1989
64. Основи політичної науки: Курс лекцій. – Ч. 1 / За ред. Б.Л.Кухти. – Львів, 1997
65. Основи політичної науки: Курс лекцій. – Ч. 2 / За ред. Б.Л.Кухти. – Львів, 1997
66. Основи політичної науки: Курс лекцій. – Ч. 3 / За ред. Б.Л.Кухти. – Львів, 1997
67. Основи політичної науки: Курс лекцій. – Ч. 4 / За ред. Б.Л.Кухти. – Львів, 1997
68. Основи політології: Курс лекцій / Ф.М.Кирилюк та ін. – К., 1995
69. Основи етнодержавознавства / За ред. Ю.Римаренка. – К., 1997
70. Паркинсон С. Законы Паркинсона. – М., 1989
71. Парламенты мира. – М., 1991
72. Політичні партії України. – К., 1996
73. Політологічний словник. – К., 1996
74. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібник. – К., 1997
75. Політологія: Підручник / За ред. О.І.Семківа. – Львів, 1994
76. Політологія: Посібник для студентів вузів / За ред. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. – К., 1998
77. Політологія / За ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського. – К., 1998
78. Політологія посткомунізму. Політичний аналіз посткомуністичних суспільств. – К., 1995
79. Політологія / За ред. А.Ф.Колодій. – К., 2000
80. Політологія: історія та методологія / За ред. Ф.М.Кирилюка. – К., 2000
81. Полтава П. Концепція самостійної України і основні тенденції політичного розвитку сучасного світу. – Б.м., 1947
82. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: У 2-х т. – К., 1994
83. Потульницький В. Історія української політології. – К., 1992
84. Потульницький В. Теорія української політології. – К., 1993
85. Проблеми соборності України у ХХ ст. – К., 1994
86. Проценко О., Чепинога В. Походження свободи. (Осмислення витоків та розвитку концепцій громадянського суспільства). – К., 1996
87. Римаренко Ю.Г. Національний розвій України. – К., 1994
88. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи. – Л., 2004.
89. Романюк О.Г. Суспільство, влада, політика. – Харків, 1993
90. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К., 1996
91. Рябов С.Г. Політологія: Словник термінів і понять. – К., 1996
92. Рябов С.Г., Томенко М.В. Основи теорії політики. – К., 1996
93. Себайн Дж., Торсен Т. Історія політичної думки. – К., 1997
94. Скиба В.Й., Горбатенко В.П., Туренко В.В. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К., 1996
95. Слюсаренко А.Г., Томенко М.В. Історія української конституції. – К., 1993
96. Сміт Е. Національна ідентичність. – К., 1994
97. Сціборський М. Націократія. – Прага, 1942
98. Ткаченко В., Реєнт О. Україна: на межі цивілізації. Історико-політологічні розвідки. – К., 1995
99. Томашівський С. Про ідеї, героїв і політику. – Львів, 1929
100. Украина и Россия в новом геополитическом пространстве. – К., 1995
101. Українська державність у ХХ ст. – К., 1996

102. Українська ідея: історичний нарис. – К., 1995
103. Українська політологія: витоки та еволюція. – К., 1995
104. Фридрих К., Бжезинський З. Тоталитарная диктатура и автократия. – М., 1991
105. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990
106. Хайек Ф. Дорога к рабству. – М., 1992
107. Хайек Ф. А. Общество свободных. – М., 1990
108. Халипов В.Ф. Введение в науку о власти. – М., 1996
109. Хто є хто в європейській політології: Малий політологічний словник. – Львів, 1995
110. Хто є хто в Україні. – К., 1997
111. Цимбалистий Б. Тавро бездержавності. Політична культура українців. – К., 1994
112. Шаповал В. Зарубіжний парламентаризм. – К., 1993
113. Шведа Ю.Р. Партії та партійна система України. – Львів, 2001
114. Шумпетер Й.А. Капіталізм, соціалізм, демократія. – К., 1995
115. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. – Львів, 1996
116. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1992
117. Яблонський В.М. Сучасні політичні партії України: Довідник. – К., 1996
118. Політологія. Кінець XIX – перша половина XX ст. Хрестоматія (За ред. О.І.Семківа). – Львів: Світ, 1996
119. Адміністративне право : альбом схем : навчальний посібник / [укладачі : Ю.П. Битяк ... [та ін.]. - Харків : Право, 2014. – 151 с.
120. Адміністративне право України : словник термінів : [навч.посіб. для студ. вищих навч. закладів] / [Д.Є. Андреева ... [та ін.]. – Київ : Ін Юре, 2014. – 519 с.
121. Бурбика М. Адміністративне право : навч.посіб. / М.М. Бурбика [та ін.]. – Суми, 2015. – 357 с.
122. Дараганова Н. Адміністративне право України : навчальний посібник / Н.В. Дараганова. - Київ : ВНЗ «Національна академія управління», 2013. – 271 с.
123. Загуменник В.Адміністративне право України : збірник основних питань та відповідей в окремих сферах державного управління : (особлива частина) : навч.посіб./ В.І. Загуменник, В.В. Проценко. – Бендери ; Київ : Поліграфіст, 2013. – 411 с.
124. Іншин М. Трудове право України : підр./ М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Харків : Діса плюс, 2014. – 499 с
125. Каткова Т. Теорія держави і права : навчальний посібник у визначеннях і таблицях / Т.Г. Каткова. - Харків : Право, 2014. – 94, [1] с.
126. Кармаліта М. Теорія держави : навч. посіб. / М.В. Кармаліта, А.В. Старостюк.– Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2013. – 151 с.
127. Кодекс законів про працю України : станом на 13 січня 2015 року : відповідає офіційному тексту / [відповідальний за випуск В.А. Прудников]. - Харків : Право, 2015. - 121, [1] с.
128. Кодекс України про адміністративні правопорушення : науково-практичний коментар : із змінами та доповненнями станом на 1 вересня 2007 р. / Р.А. Калюжний [та ін.] ; відпов. ред. Є.К. Пашутинський. - К. : Всеукр. асоціація вид-ців "Правова єдність", 2007. - 780 с.
129. Конституція України / Верховна Рада України. - Київ : Парламентське видавництво, 2014. - 103 с.
130. Коротюк О. Спадкове право : коментар до книги VI Цивільного кодексу України / О.В. Коротюк ; [за загальною редакцією О.В. Дзери]. - Київ : ОВК, 2015. - 270 с.
131. Кримінальне право України : загальна частина : навч. посіб. / [В.М. Трубников ... [та ін.] ; за загальною редакцією В.М. Трубникові. – Харків, 2015. - 442, [1] с.
132. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навчальний посібник / [О.М. Литвинов ... [та ін.] ; Міністерство внутрішніх справ України, Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків : НікаНова, 2015. - 400 с.
133. Кримінальний процесуальний кодекс України : станом на 13 січня 2015 року : відповідає офіційному тексту / [відп. за випуск В.А. Прудников]. - Харків : Право, 2015. – 361 с.
134. Крусян А. Конституційне право України : навчально-методичний посібник / А.Р. Крусян. - Одеса : Фенікс, 2015. - 134, [3] с.
135. Мельник К.Трудове право України : підручник / К.Ю. Мельник. - Харків : Діса плюс, 2014. -

479 с.

136. Остапенко Л. Трудове право : навчально-методичний посібник / Л.О. Остапенко, І.М. Паньонко, С.Л. Дембіцька. - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. - 154 с.
137. Пилипчатіна Л. Правознавство : фундаментальні поняття та положення, словник термінів /Л.М. Пилипчатіна ; [відповідальний редактор О.В. Соколова]. – Харків, 2013. – 223 с.
138. Поліщук М. Правознавство : навч. посіб. для студентів неюрид. спеціальностей вищих навчальних закладів / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. - Харків : Право, 2014. - 106, [1] с.
139. Права людини і громадянина : можливості удосконалення конституційних гарантій / гол. ред. П.М. Рабінович ; Академія правових наук України, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування. - Львів : Край, 2008. - 69 с.
140. Рабінович П. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник / П.М. Рабінович. - Львів : Край, 2008. - 221 с.
141. Теорія держави і права : підруч. / за ред. О.В. Петришина ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2014. – 366, [1] с.
142. Цивільне право України : навч. посіб. / [С.І. Сприндис ... [та ін.]]. – Харків : Друкарня Мадрид, 2014. – 433 с.
143. Цивільне право України : навч. посіб. / [С.П. Рабінович ... [та ін.] ; за редакцією Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера]. - Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. - 467 с.
144. Цивільний кодекс України : станом на 14 січня 2015 року / [відповідальний за випуск В.А. Прудников]. - Харків : Право, 2015. - 438 с.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ – ІСПИТ, який включає перевірку знань за 2-ма модулями. Для допуску до іспиту необхідно набрати мінімум по 18 балів за кожним з модулів. Остаточний бал поточної успішності виводиться як середнє арифметичне за 2-ма модулями.

Успішність навчання студентів забезпечується шляхом реалізації контрольних заходів. Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного і підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем) під час проведення аудиторних занять (семінарських, практичних), організації самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, тестування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. При цьому студент набирає бали за роботу на практичних заняттях, виконання самостійної та індивідуальної роботи. Студенти, які брали участь у науковій діяльності, отримують додаткові бали.

Модульний контроль здійснюється два рази за час вивчення дисципліни і дозволяє оцінити рівень засвоєння студентами матеріалів 1 і 2 модулів.

Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену (відповіді на питання (письмові, тестові) та розв'язання практичних завдань, які представлені в екзаменаційному білеті).